

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL CRAIOVA
SECȚIA A II-A CIVILĂ

DECIZIE NR. 419/2014

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 18 SEPTEMBRIE 2014

PREȘEDINTE	SANDA LUNGU
JUDECĂTOR	CONSTANTIN POPESCU
JUDECĂTOR	MARIANA MOT
GREFIER	VALI STANCU

Pe rol pronunțarea asupra acțiunii formulate de reclamantul OLĂNEANU NICOLAE CRISTINEL, în contradictoriu cu părâta SC FARMEC SA CLUJ - NAPOCA și intervenientul în numele altei persoane UDRIȘTE FLORIN, în urma casării sentinței nr.199/22.11.2013 pronunțate de Tribunalul Mehedinți -Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr.7386/1285/2010*, prin decizia nr.284/22.05.2014 pronunțată de Curtea de Apel Craiova -Secția a II-a Civilă, în dosarul nr.7386/1285/2010*.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 11 septembrie 2014, consemnate în încheierea redactată la acea dată - parte integrantă din prezenta decizie, când instanța a amânat pronunțarea asupra cauzei la data de 18 septembrie 2014 .

CURTEA

Asupra acțiunii de față, constată următoarele:

Prin sentința nr.199/22.11.2013 pronunțate de Tribunalul Mehedinți -Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr.7386/1285/2010* a fost respinsă excepția autorității de lucru judecat, a fost respinsă excepția tardivității. A fost respinsă cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul OLĂNEANU NICOLAE CRISTINEL în contradictoriu cu părâul SC FARMEC SA, intervenient în numele altei persoane UDRIȘTE FLORIN ca neîntemeiată ca urmare a existenței principiului autorității de lucru judecat în sens pozitiv.

În motivarea acțiunii s-a arătat că adoptarea celor trei hotărâri este consecința exercitării nelegale a dreptului de vot aferent unor acțiuni nesubscrise sau nevărsate existând totodată nereguli grave legate de exercițiul dreptului de vot prin procură, condițiile de cvorum și nerespectarea legii cu privire la stabilirea datei de referință. S-a menționat totodată că cele trei hotărâri sunt afectate și de cauze de nulitate de drept comun, cum ar fi frauda la lege. SC Farmec SA a formulat întâmpinare prin care a înțeles să invoke excepția autorității de lucru judecat deoarece cele trei hotărâri ce se doresc a fi anulate au format obiectul a trei judecați: dosarul 8250/2002 al Tribunalului Cluj, 733/2003 al Tribunalului Cluj, respectiv 9203/2003 al Tribunalului Cluj, în toate dosarele soluția fiind de respingere a cererilor de chemare în judecată.

Ca urmare a formulării unei cereri de strămutare Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât ca dosarul să fie judecat la Tribunalul Satu Mare, acolo unde s-a pronunțat sentința nr. 245/15.05.2012. Prin această hotărâre a fost admisă excepția tardivității acțiunii în constarea nulității absolute a hotărârilor din 14.06.2002 și 12.12.2002, admisă excepția autorității de lucru judecat decurgând din sentința civilă nr. 485/2003 pronunțată de Tribunalul Cluj, respingându-se capătul de cere care viza anularea hotărârii din 5.09.2003.

Curtea de Apel Oradea prin decizia nr.10/C/2013 din 30 aprilie 2013 a admis ca fondat recursul declarat de recurentul OLĂNEANU NICOLAE CRISTINEL și a trimis cauza spre

rejudecare la tribunalul Satu-Mare. Ulterior Înalta Curte de casătie și Justiție a admis o nouă cerere de strămutare, cauza fiind trimisă la Tribunalul Mehedinți.

Cauza s-a înregistrat la Tribunalul Mehedinți la data de 10.10.2013 sub nr. 7386/1285/2010*.

Analizând actele și lucrările dosarului tribunalul a constatat și a reținut următoarele :

Prin cererea de chemare în judecată reclamantul a solicitat anularea a trei hotărâri ale adunării generale extraordinare a acționarilor de la SC Farmec SA, hotărârile adoptate la 14 iunie 2002, 12.12.2002, 5.09.2003. Pârâta SC Farmec SA a invocat în fața primei instanțe două excepții: excepția autorității lucrului judecat și excepția tardivității, excepții asupra căror s-a pronunțat Tribunalul Satu-Mare, iar Curtea de Apel Oradea a decis trimiterea spre rejudecare deoarece modul de soluționare a excepțiilor nu a fost realizat cu respectarea formelor de procedură. Ulterior, în timpul rejudecării la Tribunalul Satu-Mare s-a admis o nouă cerere de strămutare, Înalta Curte de Casătie și Justiție stabilind ca prezentul judecat să fie judecat la Tribunalul Mehedinți.

Cu privire la excepția tardivității aceasta a fost ridicată susținându-se că eventualele cauze de nulitate care ar fi existat la adoptarea hotărârilor din 14.iunie 2002, respectiv 12.12.2012 s-ar fi putut invoca doar în termen de 15 zile, termen care ar fi curs de la data publicării acestora în Monitorul Oficial. Potrivit art. 131 din legea nr. 31/1990 „hotărârile adunărilor generale contrare legii sau actului constitutiv pot fi atacate în justiție în termen de 15 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României”. Ulterior prin adoptarea Legii nr. 161/2003 vechea reglementare din cuprinsul art. 131 a cunoscut o transformare în sensul că a fost modificat art. 132 alin. 3 , care prevede că atunci când se invocă motive de nulitate absolută dreptul la acțiune este imprescriptibil iar cererea poate fi formulată și de orice persoană interesată. În aceste condiții trebuie avut în vedere spiritul legii, spirit care deși nu era prevăzut expres în anul 2002 nu putea fi altul decât cel indicat prin legea nr. 161/2003 – astfel de acțiuni sunt imprescriptibile extincțiv dacă se invocă cauze de nulitate absolută.

Tinând cont că prin cererea de chemare în judecată reclamantul a pretins existența fraudei la lege cu prilejul adoptării celor trei hotărâri ale adunării generale extraordinare a acționarilor (de altfel Curtea de Apel Oradea a reținut expres că în fața Tribunalului Cluj la data de 8 aprilie 2011 s-a indicat ca temei al acțiunii și frauda lege), înseamnă că se pune în discuție o cauză de nulitate absolută, care conduce la respingerea excepției tardivității (calificare corectă a acestei excepții este aceea de prescripție a dreptului la acțiune deoarece acest termen este unul de prescripție extincțivă iar nu unul care ar atrage decăderea).

În ceea ce privește excepția autorității lucrului judecat tribunalul a apreciat că trebuie făcută o distincție între efectul pozitiv al autorității lucrului judecat respectiv efectul negativ. Autoritatea de lucru judecat cunoaște două manifestări procesuale: aceea de excepție procesuală (conform art. 1201 din vechiul Cod Civil și art. 166 din Codul de procedură civilă) și aceea de prezumție mijloc de probă de natură să demonstreze ceva în legătură cu raporturile dintre părți. Atunci când se analizează excepția procesuală, autoritatea de lucru judecat presupune o triplă identitate de elemente: aceleași părți, același obiect, aceeași cauză. Reclamantul a mai cerut în cursul anilor 2002 și 2003 anularea celor trei hotărâri din 14.06.2002, 12.12.2002 și 5.09.2003. Astfel hotărârea din 14.06.2002 a format obiectul dosarului 8250/2002 de la Tribunalul Cluj, soluția fiind aceea de a respinge cererea. Hotărârea din 12.12.2002 a fost criticată în fața Tribunalului Cluj în dosarului nr. 733/2003 soluția fiind aceea de a respinge cererea de chemare în judecată. În fine, hotărârea din 05.09.2003 a format obiectul dosarului 9203/2003, instanța respingând cererea. Având în vedere că prin prezența cerere de chemare în judecată reclamantul a înțeles să invoce și frauda la lege, aşadar invocă un nou mijloc de susținere a cauzei, o

nouă apărare, lipsește tripla identitate de elemente cu consecința respingerii exceptiei autorității de lucru judecat (nu ne aflăm în fața aceleiași instanțe).

A mai reținut tribunalul că pe de altă parte, un element fundamental al întregului nostru sistem juridic îl reprezintă autoritatea lucrului judecat, privit sub efectul său pozitiv. Această se manifestă ca o prezumție , ca un mijloc de probă de natură să arate ceva în legătură cu raporturile juridice dintre părți, venind să demonstreze modalitatea prin care au fost dezlegate anterior anumite aspecte litigioase, fără posibilitatea de a statua diferit . Cu alte cuvinte efectul pozitiv al lucrului judecat se impune într-un alt proces care nu prezintă tripla identitate cu primul , dar care are legătură cu aspectul litigios dezlegat anterior , fără posibilitatea de a mai fi contrazis.

Această reglementare a puterii de lucru judecat vine să asigure din nevoie de ordin și stabilitate juridică evitarea contrazicerilor între considerentele hotărârilor judecătoarești. Cum în relația dintre părți prezumția lucrului judecat are caracter absolut înseamnă că ceea ce s-a dezlegat jurisdicțional într-un prim litigiu va fi opus părților din acel litigiu fără posibilitatea dovezii contrare într-un proces ulterior care are legătură cu raportul juridic deja soluționat. De altfel acest principiu este prevăzut și de anumite decizii pronunțate de Înalta Curte de Casătie și Justiție, decizii reprezentative care se regăsesc în tematica stabilită pentru concursul de promovare în funcții de execuții al judecătorilor, concurs desfășurat în noiembrie 2013 (a se vedea în acest sens Decizia 3028/2012 a Secției Înaltei Curți de Casătie și Justiție sau Decizia 9995/2009 a aceleiași instanțe - Secția Civilă și de Proprietate Intelectuală).

Pentru aceste considerente, constând existența efectului pozitiv al puterii de lucru judecat, cererea de chemare în judecată având ca obiect anularea hotărârilor adunării generale extraordinare a asociațiilor de la SC Farmec SA a fost respinsă. De asemenea, în raport de această soluție cererea de intervenție accesorie formulată direct în recurs de către Udriște Florin a fost respinsă dat fiind faptul că o cerere de intervenție accesorie reprezintă o simplă apărare, prin care intervenientul a urmărit să sprijine poziția reclamantului, apărare care nu poate înfrângă principiul puterii de lucru judecat.

Împotriva acestei sentințe au declarat recurs părăta SC FARMEC SA CLUJ - NAPOCA și reclamantul OLĂNEANU NICOLAE CRISTINEL, iar prin decizia nr. 284 din 22 mai 2014 pronunțată de Curtea de Apel Craiova s-au admis recursurile , a fost casată sentința nr.199/22.11.2013 pronunțată de Tribunalul Mehedinți -Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal, în dosarul nr.7386/1285/2010* și s-a reținut cauza pentru rejudicare.

În considerentele deciziei, instanța de recurs a reținut faptul că motivul de recurs invocat de reclamantul OLĂNEANU NICOLAE CRISTINEL privind aplicabilitatea dispozițiilor art. 304 pct. 5 Cod procedură civilă este fondat.

Astfel, tribunalul deși a pus în discuția părților doar excepția tardivității și pe cea a autorității de lucru judecat, excepții pe care le-a respins, nu a pus în discuția părților problema de fond în temeiul căreia a soluționat cauza, respectiv prezumția puterii lucrului judecat.

Pentru a se pronunța în acest fel, instanța trebuia să pună în discuția părților și fondul cauzei care vizează și efectul pozitiv al puterii lucrului judecat, aspect care nu rezultă din preambulul hotărârii recurate. Procedând în asemenea manieră, instanța a încălcăt principiul oralității, contradictorialității și dreptul la apărare, astfel încât, în conformitate cu prevederile art. 108 Cod procedură civilă, corroborat cu art. 105 alin. 2 Cod procedură civilă, hotărârea pronunțată este lovitură de nulitate.

Cum această nulitate a cauzat recurrentului o vătămare ce nu poate fi înălțatură în vreo altă modalitate decât prin desființarea hotărârii pronunțate, Curtea constănd incidentă motivului de casare prevăzut de art. 304 pct. 5 Cod procedură civilă a admis recursul formulat de reclamant, a casat în tot hotărârea recurată cu consecința reținerii spre rejudicare întrucât cauza a mai suferit o casare cu trimitere.

Rejudecând cauza, Curtea va analiza cu prioritate , în temeiul art. 137 C.pr. civ. , exceptiile invocate:

Excepția prescripției dreptului la acțiune invocată de pârâtă în ceea ce privește acțiunea în constatarea nulității hotărârilor AGEA din 14.06.2002 și din 12.12.2012 (și a actelor subsecvențe) și excepția autoritatii de lucru judecat cu privire la Hotărârile AGEA din 14.06.2002, din 12.12.2012 și din 05.09.2013(și a actelor subsecvențe).

Cu privire la excepția prescripției dreptului la acțiune, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 131 alin. 1 și 2 din Legea nr. 31/1990, forma în vigoare la data adoptării celor două hotărârii a căror nulitate se solicită a fi constată de instantă, 14.06.2002 și respectiv 12.12.2002 : „1) Hotărârile luate de adunarea generală în limitele legii sau actului constitutiv sunt obligatorii chiar pentru acționarii care nu au luat parte la adunare sau au votat contra.

(2) Hotărârile adunării generale contrare legii sau actului constitutiv pot fi atacate în justiție, în termen de 15 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, de oricare dintre acționarii care nu au luat parte la adunarea generală sau care au votat contra și au cerut să se insereze aceasta în procesul-verbal al ședinței.”

Este neîndoioelnic faptul că sunt aplicabile , în speță, normele procedurale în vigoare la data adoptării hotărârilor .

Legea 31/1990 reprezintă o lege specială, ale cărei norme sunt derogatorii de la normele dreptului comun.

Dispozițiile art. 131 alin. 2 au prevăzut un termen special, de 15 zile în care acționarii ar fi putut ataca în justiție hotărârile adunărilor generale contrare legii sau actului constitutiv.

Acest termen, născut din nevoie asigurării stabilității și siguranței funcționării societății comerciale într-o perioadă de început a reglementărilor ulterioare anului 1989 a fost gândit în mod special, inițial, la adoptarea Legii nr. 31/1990, numai pentru acționarii societăților pe acțiuni și a corespuns caracteristicilor societății românești din acea perioadă.

El a fost prevăzut ca un termen de prescripție, orice nemulțumire a acționarilor referitoare la hotărârile adunărilor generale putând fi exprimate, în condițiile legii, numai în interiorul acestui termen, indiferent că era vorba de motive de nulitate absolută sau de nulitate relativă. Legea nu face nicio distincție din acest punct de vedere , fiind aplicabil principiul de drept ”ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus”.

De altfel, reclamanta a cunoscut și a dat eficiență acestei norme, contestând cele două hotărâri AGEA în termenul legal, de 15 zile de la data publicării lor în Monitorul Oficial .

Este adevărat că dispozițiile Legii nr. 31/1990 se completează, în măsura compatibilității, cu normele Codului civil și ale C.pr. civilă, însă acest lucru este valabil acolo unde nu există dispoziții exprese ale legii speciale.

Acolo unde astfel de dispoziții există, aşa cum este cazul de față, normele speciale se vor aplica cu prioritate(specialia generalibus derogant).

Folosirea în textul legii a noțiunii de cerere în anulare nu exclude motivele de nulitate absolută și nu presupune exclusiv o cerere vizând motive de nulitate relativă, legiuitorul cuprinzând în expresia folosită orice tip de cerere care tinde la desființarea unei hotărâri AGA.

Ulterior, când prin Legea nr. 161/2003 a fost modificat art. 131 și au fost introduse dispozițiile speciale privind nulitatea absolută, acțiunea intemeiată pe astfel de motive a dobândit regimul comun, al imprescriptibilității.

Cât privește susținerile reclamantei ce vizează temeiul juridic al acțiunii, în sensul că motivele de nulitate nu se regăsesc numai în dispozițiile Legii nr. 31/1990 ci și în dreptul comun, fiind invocată frauda la lege, Curtea constată că nici din acest punct de vedere Legea nr. 31/1990 nu face nicio distincție.

Alin. 2 al art. 131 reglementează doar termenul în care poate fi exercitată o astfel de acțiune, indiferent de temeiurile de drept invocate în susținerea nulității, temeiuri ce pot fi regăsite în Legea nr. 31/1990, în Codul civil sau în alte legi speciale.

Pentru considerentele expuse , Curtea constată că, în ce privește hotărârea AGEA din 14.06.2002 și respectiv din 12.12.2002 și a actelor adiționale cu dată certă nr. 3278/05.09.2003 și respectiv nr. 1/18.12.2002, precum și cererea de radieră a înscrierii efectuate la ORC Cluj conform încheierii judecătorului delegat nr. 3733/13.09.2002 și respectiv nr. 5059/18.12.2002 dreptul la acțiunea formulată de reclamantul Olăneanu Nicolae s-a prescris, urmând a fi respinsă.

Față de soluția adoptată nu se mai impune a analiza excepția autorității de lucru judecat față de aceste hotărâri.

În ce privește excepția autorității de lucru judecat, invocată de părăță în ce privește hotărârea AGEA din 05.09.2000, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 1201 C. Civil, pentru a exista autoritate de lucru judecat trebuie ca, între acțiunea de față și acțiunea anterioară să existe o triplă identitate: de părți, de obiect și de cauză.

Invocând excepția autorității de lucru judecat, părăta SC FARMEC SA CLUJ-NAPOCA a invocat sentința nr. 4805/C/2003 pronunțată în dosarul nr. 9203/2003 al Tribunalului Cluj- Secția comercială și de Contencios Administrativ , prin care a fost respinsă acțiunea formulată de reclamantul Olăneanu Nicolae Cristinel în contradictoriu cu părăta SC FARMEC SA CLUJ-NAPOCA având ca obiect anularea hotărârii AGEA din 05.09.2013.

În ceea ce privește părțile, identitatea este evidentă, atât în prima cauză cât și în cea de față, procesul purtându-se între reclamantul Olăneanu Nicolae Cristinel și părăta SC FARMEC SA CLUJ-NAPOCA.

În ceea ce privește obiectul și cauza, Curtea constată că acestea coincid, în ambele dosare reclamantul solicitând anularea hotărârii AGEA SC FARMEC SA CLUJ-NAPOCA din 05.09.2013.

Indiferent cum au fost intitulate cererile, ca acțiune în constatarea nulității absolute sau ca cerere de anulare a hotărârii AGEA și indiferent de temeiurile juridice invocate, instanța este investită *in rem* cu aceeași cerere, motivele invocate în cele două cauze fiind aproape identice. Deci, cele două cereri au același obiect și aceeași cauză juridică.

Prin cauza acțiunii civile se înțelege scopul spre care se îndreaptă voința celui ce reclamă, sau se apără, scop explicitat prin împrejurările și prin motivele speciale care au determinat partea să acționeze.

Cauza acțiunii nu trebuie confundată cu temeiul juridic al acesteia și nici cu motivul cererii, care este dovada care servește la justificarea cauzei.

În primul dosar nr. 9203/2003, reclamantul Olăneanu Nicolae Cristinel invocă (și instanța se pronunță) cu privire la încălcări cu ocazia AGEA din 05.09.2013 a condițiilor de cvorum și de convocare prevăzute de Legea nr. 31/1990 cu alte cuvinte cauza ilicită, condiție de nevalabilitate a actului juridic civil ce atrage sancțiunea nulității absolute a acestuia.

În cauza de față, prin acțiune și precizările ulterioare, la fond și în recurs, reclamantul invocă frauda la lege justificată prin încălcări ale condițiilor de vot și cvorum, acesta făcându-se cu nerespectarea dispozițiilor Legii nr. 31/1990.

Se constată astfel că, deși reclamantul invocă frauda la lege, din motivarea acțiunii (precizată) rezultă că, de fapt, a invocat tot cauza ilicită, respectiv încălcarea dispozițiilor legale cu ocazia adoptării hotărârii AGEA din 05.09.2003.

Nicicând reclamantul nu arată că părăta, în baza unor norme legale (respectate la data adoptării hotărârii AGEA) a încercat încălcarea altor dispoziții legale imperitive, pentru a justifica astfel în ce constă frauda la lege.

Din contră , atât în acțiune cât și în răspunsul la întâmpinare , depus la dosarul de fond la 08.04.2011(filele 57-68) sunt invocate încălcări ale legii , fiind aduse, ca argumente și ca probe , situații juridice noi, ulterioare primei judecăți, cum este decizia ICCJ.

Cauza acțiunii însă este intermeiată pe cauză ilicită(prin încălcarea unor norme legale cu ocazia încheierii actului juridic) ca motiv de nulitate absolută, atât în dosarul nr. 9203/2003 cât și în cel de față.

Prin ambele acțiuni reclamantul a urmărit același scop, respectiv anularea hotărârii AGEA din 05.09.2000, cu aceeași finalitate: desființarea retroactivă a actului juridic.

Fiind vorba de identitate de părți, obiect și cauză între cele două acțiuni, Curtea va admite excepția autorității de lucru judecat și va respinge și acțiunea în constatarea nulității hotărârii AGEA din 5.09.2003 și a actului adițional cu dată certă nr. 28/08.09.2003, precum și cererea de radiere a înscrierii efectuate la ORC Cluj prin încheierea judecătorului delegat nr. 6359/11.09.2003.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII

DECIDE

Admite excepția prescripției dreptului la acțiune.

Respinge acțiunea formulată de reclamantul OLĂNEANU NICOLAE având ca obiect constatarea nulității hotărârii AGEA din 14.06.2002 și respectiv din 12.12.2002 și a actelor adiționale cu dată certă nr. 3278/05.09.2003 și respectiv nr. 1/18.12.2002, precum și cererea de radiere a înscrierii efectuate la ORC Cluj conform încheierii judecătorului delegat nr. 3733/13.09.2002 și respectiv nr. 5059/18.12.2002, în contradictoriu cu părâta SC FARMEC SA CLUJ - NAPOCA.

Admite excepția autorității de lucru judecat.

Respinge acțiunea în constatarea nulității hotărârii AGEA din 05.09.2003 și a actului adițional cu dată certă nr. 28/08.09.2003, precum și cererea de radiere a înscrierii efectuate la ORC Cluj prin încheierea judecătorului delegat nr. 6359/11.09.2003.

Irevocabila

Pronunțată în ședința publică de la 18 Septembrie 2014.

Președinte,
Sanda Lungu

Judecător,
Constantin Popescu

Judecător,
Mariana Mot

V.S. 23 Septembrie 2014
JUD. RED. SI
TEHNORED. vs

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CRAIOVA
SECȚIA A II-A CIVILĂ

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul Deciziei nr. 99/18.09.2014 pronunțată de Curtea de Apel Craiova în dosarul nr. 7380/2014/2010

Decizie irevocabilă
Se atestă de noi

Eliberată azi _____

GREFIER SEF,

21.09.2014

